

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2018, č. j. 4 Ad 2/2015 - 62,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 22. 5. 2014, č. j. MPSV-UP/59928/14/AA, nebyla žalobci dle § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociální potřebnosti“) přiznána jednorázová peněžitá dávka sociální péče za měsíce duben až říjen roku 2003 (na základě jeho žádostí podaných dne 30. 4., 2. 7., 4. 8., 3. 9. a 26. 9. 2003).

[2] Žalobce napadl uvedené rozhodnutí odvoláním, které zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 11. 2014, č. j. MPSV-UM/19716/14/4S-HMP, a napadené rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou. Shora označeným rozsudkem městský soud žalobu zamítl. Přisvědčil správním orgánům, že žalobce nebylo možno

považovat za sociálně potřebného ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti. Podle údajů obsažených ve správním spisu vlastnil žalobce v obdobích, na která si nárokoval dávky sociální péče, pozemky v celkové hodnotě přesahující 460 000 Kč, přitom nemovitosti byly v jeho výlučném vlastnictví, nezatěžovala je exekuce, majetek nevyužíval k přiměřenému trvalému bydlení ani na pozemcích nehospodařil. Zpeněžení uvedeného majetku by žalobci mohlo přinést více než dostatečné zajištění ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 75/2006 - 87. Městský soud nesouhlasil s žalobcem ani v tom, že vynaložil veškeré úsilí vedoucí k prodeji předmětných pozemků. Ani další námitky neshledal městský soud důvodnými, a žalobu proto zamítl.

III.

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl shora rekapitulovaný rozsudek městského soudu včasnou kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatel je názoru, že mu měly být dávky přiznány. Nesouhlasil se závěrem správních orgánů a městského soudu, že jej nebylo možno považovat za osobu sociálně potřebnou ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti, a polemizoval s argumentací městského soudu. Podle stěžovatele je nepřípadný poukaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 75/2006 - 87. Stěžovatel nesouhlasil ani se závěrem městského soudu, že nevynaložil maximální úsilí směřující k prodeji předmětných pozemků, a tím k vlastnímu zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost žadatele. Navrhl zrušit rozsudek městského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel v kasační stížnosti povětšinou uplatňoval pouze obecnou argumentaci. Obecně poukazoval na nepřezkoumatelnost, na vady při zjišťovaní skutečného stavu věci, na zmatečnost řízení, resp. v obecné rovině polemizoval se závěry městského soudu.

[7] Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78). Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta. Podpůrně srov. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60.

[8] Optikou uvedené judikatury pohlížel Nejvyšší správní soud na uvedená tvrzení stěžovatele a neshledal je důvodnými. Podle názoru kasačního soudu se správní orgány ani městský soud nedopustily nezákonnosti či vad, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Jejich rozhodnutí nelze považovat za nepřezkoumatelná, nesrozumitelná či trpící jinými podobnými vadami. Správní orgány náležitě zjistily skutečný stav věci a ten správně podřadily pod relevantní právní normu. Městský soud následně jejich závěry řádně přezkoumal. Ačkoliv si jistě lze přestavit ještě podrobnější vypořádání uplatněných žalobních námitek, resp. podrobnější rozvedení důvodů rozhodnutí, nevyvolává způsob zvolený městským soudem nepřezkoumatelnost rozsudku. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: „*Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*.“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43).

[9] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení jádra věci. V dané věci je mezi stranami sporné, zda měly být stěžovateli přiznány dávky sociální péče na základě žádostí podaných v roce 2003, tedy v době před 15 lety.

[10] Ze správního spisu k tomu vyplývá, že o předmětných žádostech bylo opakovaně rozhodováno, rozhodnutí však opakovaně rušil odvolací orgán, či následně soud ve správním soudnictví. Naposledy rozhodl o podaných žádostech správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 22. 5. 2014, které napadl stěžovatel odvoláním, jemuž žalovaný nevyhověl rozhodnutím ze dne 4. 11. 2014. Žalobu směřující proti tomuto rozhodnutí pak zamítl městský soud shora rekapitulovaným rozsudkem.

[11] Stěžovateli nebyly požadované dávky přiznány s poukazem na § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti, podle něhož se občan nepovažuje za sociálně potřebného, i když

jeho příjem nedosahuje částek životního minima, jestliže jeho celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mu mohou plně zaručit dostatečné zajištění jeho výživy a ostatních základních osobních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost a toto zajištění vlastním přičiněním lze na občanu spravedlivě žádat.

[12] Z citovaného ustanovení vyplývá, že žadatele nebylo možno považovat za sociálně potřebného tehdy, pokud mu jeho celkové sociální a majetkové poměry mohly zaručit dostatečné zajištění jeho výživy, základních osobních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost.

[13] Nejvyšší správní soud se ztotožnil se správními orgány, resp. městským soudem, že stěžovatele nebylo možno považovat za sociálně potřebného ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti.

[14] Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že stěžovatel vlastnil v předmětnou dobu nemovitý majetek (pozemky) značné hodnoty, přičemž tyto nemovitosti nezatěžovala exekuce, zástavní právo či jiné právní vady, které by bránily jejich zpeněžení. Tento majetek tedy stěžovatel mohl prodat za účelem uspokojení své výživy a ostatních základních osobních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost. Jak správně uvedl žalovaný, dávky státní sociální péče byly primárně určeny osobám sociálně potřebným. Stěžovatele ovšem s ohledem na jeho majetkovou situaci nebylo možno považovat za osobu sociálně potřebnou.

[15] Správní orgány se zabývaly i otázkou, zda stěžovatel vyvinul maximální úsilí směřující k prodeji předmětného majetku. Pokud stěžovatel hodlal doložit své tvrzení, že učinil vše pro prodej předmětného majetku, bylo na něm, aby tak učinil. Nejvyšší správní soud se s ohledem na obsah spisu ztotožňuje se správními orgány v tom, že stěžovatel v tomto ohledu nedoložil, že by vynaložil dostatečné úsilí. Pokud stěžovatel skutečně hodlal prodat předmětné nemovitosti, lze si jednoznačně představit vyšší aktivitu směřující k jejich prodeji, než stěžovatel vyvinul (stěžovatel ani nepopírá, že v roce 2003 učinil pouze „veřejný příslib“ k prodeji předmětných pozemků). Ostatně nelze přehlédnout, že stěžovatel část pozemků po podání předmětných žádostí o dávky sociální péče prodal.

[16] Městský soud pak nepochybil ani tím, že podpůrně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 75/2006 - 87. V tomto rozsudku se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti, přičemž podobně jako správní orgány a městský soud v nyní projednávané věci shledal, že majetkové poměry žadatele v uvedené věci umožňovaly zajištění výživy a ostatních základních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost. Je pravdou, že v dané věci byla majetková situace žadatele odlišná od situace posuzované v nyní projednávané věci. Pouze z toho však nelze dovozovat nemožnost (nadto podpůrné) aplikace daného rozsudku. Městský soud se zabýval konkrétní majetkovou situací stěžovatele a správně shledal, že stěžovatele nebylo možno považovat za sociálně potřebného ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti. Pro danou věc je bez významu, že požadovaná dávka byla stěžovateli dříve přiznána. Nyní je posuzováno rozhodnutí, kterým dávky stěžovateli přiznány nebyly, přičemž správní orgány postupovaly v souladu se zákonem. Nejvyšší

správní soud se s jejich závěry ve vztahu k § 3 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti plně ztotožnil a jako takové je přebírá.

[17] Na základě všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení na základě § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu